

Typowe cechy podejścia konserwatywnego w kwestiach odnoszących się do edukacji

1 stycznia 2013

Konserwatyzm powstał na przełomie XVIII/XIX w. Odznaczał się przywiązaniem do wartości, które wydają się zagrożone lecz wg zwolenników tego kierunku powinny nadal trwać. Konserwatyzm w edukacji wyróżnia:

- ciągłe podkreślanie znaczenia tradycji
- duże znaczenie wzorów z przeszłości (np.: w europejskich gimnazjach klasycznych często sięgano do czasów antycznych; w Ameryce ważne są odniesienia do tradycji europejskich)
- edukacja jest niezbędna do zapewnienia dobrobytu, szybkiego postępu technicznego, ochrony moralnych wartości życia
- niechęć do nowych kierunków w nauce jako niebezpiecznych tendencji
- uznawanie przyjętych i sprawdzonych dróg postępu
- surowość w wychowaniu
- nawiązywanie do pięknych wzorców z przeszłości, głównie związanych z życiem społecznym
- utrzymywanie wysokiego poziomu kształcenia i troska o edukację, gdyż wg nich kryzys edukacji zapowiada trudności w gospodarce.

Idee konserwatywne zostały silnie rozwinięte i upowszechnione w USA (w czasie panowania Reagana i Busha) oraz w Wielkiej Brytanii (w latach rządów M.Thatcher).

W Stanach Zjednoczonych opublikowano w 1991 roku raport „Ameryka 2000. Strategia edukacyjna”.

Autorzy uznali, iż nową wizję zdecydowanie lepszej edukacji

stworzą: 4 pociągi poruszające się po równoległych torach i zmierzające ku 4-em celom: lepszym i bardziej wydajnym szkołom nowej generacji szkół amerykańskich, narodowi kształcącemu się przez całe życie, społecznością sprzyjającym uczeniu się. Wyznacznikami zmian powinny być:

- standardy programowe z pięciu podstawowych przedmiotów uwzględniające władzę i umiejętności,
- powszechne stosowanie testów osiągnięć – określających co osiągają szkoły i nauczyciele po ukończeniu klas IV, VII, XII,
- raporty o funkcjonowaniu szkół opracowywane w skali dzielnic, stanu i kraju,
- zróżnicowane płace dla nauczycieli,
- nagrody dla najlepszych szkół i nauczycieli.

W Wielkiej Brytanii w 1988 roku w reformie edukacji przyjęto podobne założenia: wspólne standardy programowe, testowe badania osiągnięć szkolnych, sprawdzenie podawane do wiadomości publicznej wyników pracy szkół i nauczycieli.

Neokonserwatyzm– nowe hasła, stosunek do niektórych elementów nowoczesności.

Neokonserwatyzm to współczesne wydanie konserwatyzmu; nie utożsamiony jednak z tradycjonalizmem, gdyż trudno jest przeciwstawiać się postępowi nauki i zmianom cywilizacyjnym. Neokonserwatystom zależy jednak na poszanowaniu tradycji, ciągłości kulturowej, zachowania tradycyjnych wartości. Kierunek ten bardzo wysoko sytuuje edukację, ponieważ jest ona niezbędna do zapewnienia dobrobytu, rozwoju gospodarczego, przede wszystkim zaś do ochrony i utrwalenia moralnych wartości życia. Podstawowym celem edukacji neokonserwatywnej jest moralność i wspólnota kulturowa. A jakości życia zbiorowego decyduje jego instytucjonalizacja- stąd przekonanie o doniosłej roli szkoły społeczności lokalnej i rodziny, a także państwa. Neokonserwatyzm ostro krytykuje współczesną edukację, gdzie ma miejsce swobodny dobór treści przez dzieci

i młodzież. Zdaniem neokonserwatystów powinien zostać wprowadzony wspólny „trzon programowy”, który umożliwi wszystkim uczniom poznanie jednakowego „zestawu wiedzy”, czyli odpowiednio dobranych pojęć, idei, faktów, informacji.

Liberalizm i neoliberalizm w myśli społecznej i wychowaniu.

Liberalizm rozwinął się od XVII do końca XIX wieku. Związał się z walką o swobody religijne, narodowe, tolerancję, prawa jednostek do swobodnego rozwoju. W koncepcjach liberalnych naczelną wartością zarówno dla społeczeństwa jak i dla jednostki jest wolność- jest to wartość autoteliczna, niezbywalna, niezależnie od tego czy dotyczy narodu, grupy wyznaniowej, przedsiębiorstwa, organizacji społecznych czy też zwykłych obywateli. Liberałowie są przeciwnikami zbyt sztywnych i szczegółowych przepisów prawnych, ograniczeń handlu i przedsiębiorczość, protestują przeciw nadmiernie restryktywnym przepisom podatkowym. Wg filozofii liberalnej człowiek jest wolny, dopóki swoją wolnością nie ogranicza wolności innych osób. W założeniach liberalizmu społeczeństwo kapitalistyczne z istoty rzeczy jest zdrowe, gdyż ustrój kapitalistyczny stanowi najlepszą podstawę urzeczywistnienia praw obywateli. Gwarantem pomyślności są demokratyczne zasady życia społecznego, równość praw wszystkich obywateli, jawność i przejrzystość życia publicznego. Liberałowie bez większych oporów akceptują pluralizm edukacji i jej otwarcie na różne kultury. Popierają programy zmierzające do zmniejszenia zjawiska „nierównych szans” w oświacie, do likwidacji barier rasowych, etnicznych, religijnych oraz barier płci. Łatwo akceptowane są również wszelkie koncepcje szkół zintegrowanych.

Neoliberalizm kształtował się już w XX w. Jego przedstawiciele zdawali sobie sprawę iż nadmierna swoboda jednostek wiodłaby do anarchii kładli więc nacisk na zobowiązania państwa i różnych organizacji wobec jednostki, konieczność zapewnienia wszystkim ludziom minimum socjalnego i równych szans w edukacji. Neoliberałowie w bardzo silnym, stopniu wierzą iż

zasady gospodarki rynkowej i wolnej konkurencji mogą mieć zbawienne znaczenie dla edukacji. Walczą zatem o zniesienie wszelkich barier stwarzanych szkolnictwu prywatnemu. Nie są oni również zadowolenie z aktualnego stanu oświaty. Uważają że jest to wina zbyt znacznego stopnia instytucjonalizacji i biurokratyzacji całego systemu oświaty.

Podjęcie konserwatywne w edukacji jest jednym z kluczowych nurtów, które wpływają na kształtowanie systemów edukacyjnych i polityki oświatowej w wielu krajach. Jako nurt oparty na tradycyjnych wartościach i przekonaniach, podjęcie konserwatywne często kontrastuje z innymi podejściami, takimi jak progresywizm czy liberalizm, które promują zmiany i innowacje w edukacji. W artykule tym przeanalizujemy typowe cechy podjęcia konserwatywnego w edukacji, jego podstawowe założenia, cele oraz skutki dla systemu edukacyjnego i uczniów.

Podjęcie konserwatywne w edukacji jest zdefiniowane przez kilka kluczowych cech, które odzwierciedlają jego główne założenia i cele. Jednym z najważniejszych aspektów jest silne przywiązanie do tradycyjnych wartości i norm, które mają na celu utrzymanie stabilności społecznej i kulturowej. W kontekście edukacji oznacza to promowanie nauczania opierającego się na tradycyjnych podstawach wiedzy oraz kładzenie nacisku na wartości moralne i etyczne. Konserwatywne podjęcie do edukacji często odwołuje się do klasycznych treści edukacyjnych, takich jak literatura klasyczna, historia narodowa czy nauki przyrodnicze, które są postrzegane jako fundamenty wiedzy i kultury.

Kolejną cechą podjęcia konserwatywnego w edukacji jest silny nacisk na dyscyplinę, autorytet i hierarchię w procesie nauczania. W kontekście takim, nauczyciel pełni rolę autorytatywną, której celem jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale również kształtowanie postaw i zachowań uczniów. Konserwatywne podjęcie zakłada, że edukacja powinna wspierać rozwój uczniów w sposób strukturalny i zorganizowany, w którym

jasne reguły i zasady są kluczowe dla utrzymania porządku i efektywności procesu nauczania. W takim modelu szkoła jest postrzegana jako instytucja, która ma na celu nie tylko edukowanie, ale także wychowywanie uczniów w duchu poszanowania tradycyjnych norm i wartości.

Podejście konserwatywne kładzie również duży nacisk na odpowiedzialność jednostki i samodyscyplinę. W tym ujęciu uczniowie są zobowiązani do przestrzegania zasad i norm ustalonych przez szkołę i społeczeństwo, a ich postawy i zachowanie są traktowane jako kluczowe elementy procesu edukacyjnego. Konserwatywne podejście do edukacji zakłada, że sukces ucznia jest bezpośrednio związany z jego zdolnością do przestrzegania reguł i podejmowania odpowiedzialności za własne działania. W związku z tym, edukacja ma na celu nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także rozwijanie cech charakteru takich jak pracowitość, odpowiedzialność i samodyscyplina.

W podejściu konserwatywnym istotnym elementem jest również poszanowanie i podtrzymywanie tradycyjnych struktur rodzinnych i społecznych. W wielu przypadkach, konserwatywne podejście do edukacji postrzega szkołę jako instytucję, która ma wspierać wartości rodzinne i społeczne. W tym kontekście, edukacja jest traktowana jako przedłużenie rodziny, która ma na celu przekazywanie dzieciom wartości i norm, które są zgodne z tradycyjnymi przekonaniami i zasadami społecznymi. Konserwatywne podejście do edukacji może obejmować również promowanie tradycyjnych ról płciowych i norm społecznych, które są postrzegane jako istotne dla zachowania porządku społecznego.

Podejście konserwatywne często manifestuje się również w oporze wobec reform i innowacji w systemie edukacyjnym. Konserwatyści w edukacji mogą być krytyczni wobec zmian, które wprowadzają nowe metody nauczania, technologie czy zmieniające się normy społeczne. W tym kontekście, podejście konserwatywne może być postrzegane jako defensywne wobec zmian, które są

postrzegane jako zagrożenie dla tradycyjnych wartości i norm. Wiele osób, które wyznają konserwatywne podejście do edukacji, może być sceptycznych wobec nowoczesnych metod nauczania, które są uznawane za zbyt kontrowersyjne lub zbyt dalekie od tradycyjnych praktyk.

Kolejnym istotnym aspektem podejścia konserwatywnego jest preferencja dla centralizacji i standaryzacji w edukacji. Konserwatywne podejście często opowiada się za centralnym zarządzaniem systemem edukacyjnym i ustalaniem jednolitych standardów nauczania, które mają na celu zapewnienie równości i jakości edukacji. W takim ujęciu, program nauczania, egzaminy i oceny są często standaryzowane, co ma na celu zapewnienie spójności i porządku w edukacji. Centralizacja i standaryzacja są postrzegane jako sposób na utrzymanie wysokich standardów edukacyjnych i zapewnienie, że wszyscy uczniowie mają równe szanse na sukces.

Podejście konserwatywne w edukacji może mieć różne skutki dla systemu edukacyjnego i uczniów. Z jednej strony, promowanie tradycyjnych wartości i norm może przyczynić się do stabilizacji i utrzymania porządku w szkołach oraz społeczeństwie. Z drugiej strony, opór wobec innowacji i reform może prowadzić do stagnacji i ograniczenia rozwoju systemu edukacyjnego. W obliczu zmieniającego się świata, konserwatywne podejście może niekiedy utrudniać adaptację do nowych wyzwań i potrzeb, co może wpływać na efektywność i elastyczność systemu edukacyjnego.

W praktyce, podejście konserwatywne może prowadzić do różnych form polityki edukacyjnej i reform. W krajach, gdzie podejście konserwatywne dominuje, często obserwuje się nacisk na przywracanie tradycyjnych wartości i norm w edukacji, jak również na utrzymanie centralnego zarządzania i standaryzacji w systemie edukacyjnym. W takich kontekstach, polityka edukacyjna może koncentrować się na promowaniu tradycyjnych treści nauczania, wzmacnianiu dyscypliny i autorytetu w szkołach oraz oporze wobec reform, które są postrzegane jako

zagrożenie dla stabilności i porządku.

W obliczu rosnących wyzwań i zmian w systemie edukacyjnym, podejście konserwatywne może również prowadzić do kontrowersji i debat na temat przyszłości edukacji. Współczesne debaty na temat reform edukacyjnych często obejmują dyskusje na temat roli tradycyjnych wartości i norm w edukacji, a także na temat możliwości i ograniczeń związanych z różnymi podejściami do nauczania i zarządzania szkołami. Takie debaty mogą prowadzić do poszukiwania kompromisów i nowych rozwiązań, które uwzględniają zarówno tradycyjne wartości, jak i potrzeby współczesnego społeczeństwa.

Podejście konserwatywne w edukacji jest złożonym i wieloaspektowym nurtem, który odzwierciedla głębokie przekonania dotyczące wartości, norm i struktury systemu edukacyjnego. Jego cechy obejmują przywiązanie do tradycyjnych wartości, nacisk na dyscyplinę i autorytet, odpowiedzialność jednostki, poszanowanie tradycyjnych struktur społecznych oraz opór wobec innowacji i reform. W praktyce, podejście konserwatywne może prowadzić do stabilizacji i utrzymania porządku, ale również może stawiać wyzwania związane z adaptacją do zmieniającego się świata i potrzeb edukacyjnych. Dyskusje na temat podejścia konserwatywnego w edukacji są istotnym elementem debaty na temat przyszłości edukacji i roli, jaką tradycyjne wartości i normy powinny odgrywać w kontekście współczesnych wyzwań.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.